

Et af de væsentlige spørgsmål bliver at finde ud af, om der kan etableres et fælles værdigrundlag i et samfund, som jo bliver mere og mere fragmenteret.

Jeg tror, det er muligt, for al erfaring viser os, at et nogenlunde fælles værdigrundlag er en forudsætning for, at et samfund kan fungere uden al for megen brug af magt og tvang og en stadig større detailregulering, som vil styre individerne i samfundet.

Det er også meget vanskeligt at opretholde et demokratisk velfærdssamfund, uden at der samtidig er et fælles fundament af værdier og normer, som er alment accepteret af befolkningen, og som befolkningen føler sig forpligtet af.

De ting er altså vigtige at have med, når man vil opbygge tilliden til velfærdssamfundet.

Vi er positive over for, at man får startet den diskussion. Men vi har også den bekymring, at en decideret kommission vil indkapsle debatten, at det vil være nogle eksperter, som sidder og diskuterer med hinanden, men vi har valgt at være positive over for forslaget og vil prøve på at præge det i retning af, at det bliver en slags værdidebatforum, så det kommer til at inspirere befolkningen til at tage den diskussion.

For der er brug for en bred folkelig debat om værdier, en debat, som gør os klogere på hinanden som mennesker og på det samfund, vi lever i, en debat, der fører til selvransagelse, en debat, der fører til bevidstgørelse af, hvad den kultur, vi lever i, og det velfærdssamfund, vi eksisterer i, gør ved os: den selvoptagethed, som eksisterer frem for fællesskabet, de splittede familier og splittede børn.

Vi vil godt kigge tilbage mod familien. Vi mener, det er vigtigt igen at gøre denne til det stærke lille centrum i det lille lokale fællesskab.

Vi vil altså prøve på at sørge for, at debatten kommer til at foregå med befolkningen. Sagen er jo, at politikerne i sig selv – normalt i hvert fald – skal stå for en debat. Det er jo herindefra, vi skal gå ud og diskutere og sørge for, at vi som individer også kommer frem med nogle holdninger.

Den debat, vi har, er jo også en form for polemik, og man kan så sige, at vi som politikere jo er handelsrejsende i holdninger til, hvordan vi får det bedre som samfund og som borgere, men den debat vil vi godt være med til at tage.

Så er der nogle, som, når de ser den debat, der er herinde, ryster på hovedet og skifter kanal, men der er jo ikke noget, der er vigtigere for det fællesskab, for det velfærdssamfund, vi

lever i, end kritik og debat. Og hvis ikke kritik og debat er mulig, bliver den politik, vi fører herinde, først for alvor planlagt uden om folket, og så kommer der tillidskriser.

Og det er altså højtidelig snak, fordi det er så svært at komme igennem med kritik af det danske samfund, f.eks. når man diskuterer forholdet mellem den offentlige og den private sektor. Enten får man jo at vide, at man er for sent ude, eller også imødegås kritikken af en strøm af ord om, at man blot er alt for idealistisk.

Men den vilje til ændringer og til en værdidebat til det bedre er altså hverken ung eller gammel, da den vedrører os alle sammen. Viljen kan ikke frakendes på grundlag af, hvem der udviser den.

Vores forslag til ændringer begynder med troen på, at vi får rystet denne pose og får diskuteret, hvad det er for nogle værdier, der skal være gældende for vores velfærdssamfund.

Vi vil overlade mere til private, spontane løsninger. Alt, hvad frivillige ordninger – og det vil sige mennesker i frie fællesskaber – kan gøre lige så godt som staten, skal staten ikke gøre og kræve sig betalt for.

De opgaver, vi historisk har sat det offentlige til at løse, er med andre ord ikke urørlige hellige køer, for balancen skal hele tiden tillempes det punkt, hvor privat foretagsomhed og offentlig sikring kan eksistere side om side. Hvis vi favoriserer den første på bekostning af den sidste, forsvinder solidariteten. Favoriserer vi omvendt den kollektive tryghed på bekostning af det frie initiativ, stivner fællesskabet i omsorgsnarkomani og i en dyne af forbud. Vi vil komme til at forkeale hinanden til ukendelighed; den balance er svær, og det er den, vi skal i gang med at diskutere.

Vi er meget optaget af, at det politiske system forstærker – ikke svækker – tilslutningen bag de love og beslutninger, der vedtages her i Folketinget, og at de er i overensstemmelse med folks opfattelse af, hvad der er ret, og hvad der er uret. Det er vigtigt, at de love, vi vedtager herinde, ikke blot er omsorgsfulde og nænsomme, men også, at der bliver færre af dem.

Værdidebatforummet, som vi foretrækker at kalde det, skal have, efter vores mening, som dagsorden at sætte grænser for politik, at overlade mere til den enkelte, altså at sørge for, at man foretager nogle valg. For hvis man først giver den enkelte ansvar, og den enkelte er villig til at tage et ansvar, så tager den enkelte ansvaret for sig selv, sin familie og for samfundet.